

Més protagonistes

● Judit Sogas Sánchez

Celler de vi ecològic a Rubió de Baix (Noguera).

● Carla Albareda Corbella

Granja de vedells a Montmau (Anoia).

● Maria Àngels Prat Freixas

Granja de vaques de llet a Franciac (Selva).

● Maria Casoliva Zaldo

Pomes ecològiques i cria de conills a Sanaüja (Segarra).

● Marta Borràs Fernández

Granja de porcs ecològics a Solsona (Solsonès).

● Teresa Torner Pujol

Agricultura i ramaderia ecològica a Fontanals de Cerdanya (Cerdanya).

granja. Diuen que són el pal de pallar d'una casa de pagès.

Quina història li ha còpsat més?

Cada cop que m'ho pregunten em ve al cap una història diferent. Per exemple, al Camp de Tarragona, l'Ester Gomis va néixer en una família de pagesos i té una germana. Els seus pares, propietaris d'un cultiu d'avellaners i ametllers, no volien que elles fossin pageses, ja que preferien que tinguessin una altra mena de futur. Però l'Ester Gomis reivindica que és la seva vocació, més enllà de si es pot guanyar bé la vida o no. Tot i que ella està molt lligada a la terra, em deia que si hagués sigut un fill, no hi haguera hagut opció, hagués sigut pagès.

En aquests retrats hi ha més vocació que tradició familiar?

En el llibre hi ha històries de tot. Hi ha dones que des de zero han començat en el món de la pagesia, perquè és el que els hi agrada, i d'altres que han seguit la tradició familiar. Aleshores, el que les uneix a totes és l'amor per la terra, més enllà que cadascuna ha tingut dificultats diferents.

Com quines?

Diuen que si no tens terres i les has de llogar no surten els números. Però elles es dediquen a la pagesia amb passió, perquè és una feina molt dura, set dies a la setmana i 24 hores al dia. Si no fos per aquesta passió, una altra persona no ho suportaria.

Perceben desigualtat quan donen ordres als treballadors?

Sí. Això m'ho va dir la Judit Sogas que és viticultora.

Elles li han transmès que en algun moment de la seva vida es plantejessin abandonar?

Comenten que hi ha hagut moments molt durs, però deixar-ho no s'ho plantegen. Pel que fa al cas de la Maite Pallarés, del Perelló, ella es planteja fer un altre tipus d'agricultura enfocada a la

Maite Pallarés Carré. FOTO: JORDI BORRÀS / LA MIRA

El Perelló Oli i horta ecològica

«De vegades seguir la tradició familiar és més una decisió inconscient que no pas el que un realment vol», reconeix Maite Pallarés Carré en el llibre. En aquest sentit, comenta que «sempre he tingut un vincle amb la terra i la necessitat de reconnectar les persones amb la natura». Per això s'ha enfocat en

l'agricultura regenerativa i la permacultura, que busca la sostenibilitat amb el màxim reaprofitament de tots els elements. Exclama que «la vida de pagès està molt desprestigiada, i la dona encara més que l'home». Tot i que el camí no ha sigut plaçid, s'ha sobreposat als inconvenients. Per últim dóna les gràcies per tot el que ha rebut del seu pare i les set generacions de pagesos de la família.

Ester Gomis Fortuny. FOTO: JORDI BORRÀS / LA MIRA

Vilallonga del Camp Cultiu d'avellaners, oliveres i ametllers

En el llibre l'Ester Gomis reconeix amb orgull que és pagesa, tot i que els seus pares no van voler mai que les seves dues filles es dediquessin a la pagesia. «Tot això només perquè som dones», explica. Així mateix, d'ençà que treballa a la terra diu que s'ha equilibrat molt la seva conciliació

entre la feina i la família. D'altra banda, creu que la dona pagesa també té el seu propi sostre de vidre. «De vegades costa que et facin cas i has de reclamar el teu lloc, però estic veient un canvi de xip», afirma. Forma part de l'Associació de Dones del Món Rural. És conscient que ser pagesa no és fàcil i per això opina que «la pagesia només creixerà i funcionarà el dia que ens hi guanyem la vida».

permacultura, més natural, respectant el cicle de la terra... Això li ha suposat molt d'esforç.

La conciliació familiar i laboral no sembla fàcil.

No ho és. La Marta Borràs em deia que, amb dos nens petits, el període de lactància va ser molt dur. La majoria diu que sort de la família.

A les seves filles i fills els hi transmeten aquest amor per la terra?

Algunes expliquen que a la canalla els hi encanta anar i donar vol-

tes pel camp. Altres comenten que els hi agradaria que la seva filla seguis els seus passos, i d'altres que prefereixen que esculli lliurement. Totes coincideixen en destacar que per a les nenes i nens és una gran oportunitat criar-se en un entorn lligat a la natura.

Hi haurà una segona part del llibre?

Jo estaria encantada. Penso que el llibre ha estat un petit pas, que ha obert tot un front, sobre un tema que dóna molt de si i del que se'n pot parlar molt per visibilitzar la feina de les dones pageses.